

Өртээ 2 кед.

зында социалисттик демократиянын механизми тодаргай болгаш дээштиг ажылдап тура апарган.

Депутаттарның сүмелерин болгаш саналдарын ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлели бо удаа база улурт кичээнгей-биле көргөндүгү деп түнелди билдирди Н. А. Тихоновтуң дыңнадына.

Өргөң-дир деп түңүлдөй бербей, оң
Н. А. Тихоновтун дыйнамында
дап кылып болур-дур. Сөөк
мүрүмү чарыяны сүрүк кы-
ган байсалын аямыдан таш-
тып С-р-ңиң Дээли
С-р-ңиң сөөк-сөөк мате-
риалдарын дутуйында чүтү-
чүрүп турары улам өөрчүтү-
дүр. Сөөк-ңиң саалдарында де-
тутаттар мүг-бө чыалын дут-
гаймалда эвес, харын-да бүг-
бөг-бө чылдын де-дески эки бө-
бөрүнүн дутуйында сагыш са-
лышымын пайрегелен, улу-
агыл-агыл-агыл унут ужу-дур
залым саалдарын кыяргенер.

Планилар материалдарды ко-
миссаларда анализлет турары
улам-на ханы болуп бар чы-
ларын сеткит, танышылып-бала-
ларын болуп болур болуп
дап кылдыгын сөөкүлөр ула-
на ханы унденингилер болу-
турар. Оз дээрке —эрге-тагыл
гарын дээди органын кыл

троякум улам бышкаными
көргүзүдү. Мындай контрол
ортодау бээр организмдин
ажыны эки узгай, ажал-аяк
механизми сайырайгандык
арганы ССР-ни Дээди Совет
диге берил турар. Мынчаар
ол чорук куруне аммырады
ны ийити күнжшнжиге
дидеринге бите эвес идгала
болуп турары сзсдиге дем
деглэн болгай. Мынчаарга бите
тин Конституцияныста айтмак
чуулдер практика-биле хынал
дагы чединшикциг эрттирген
аммырачы, боттуг узга-чы
нар-биле долдучул турар-дым

Талаатар комиссиаларыны
дынтатканын өзугаар алыргы
министерстволардан болгаш ве
домстволардан алдынган чам
дык материалдарда ажил-че
ректин байдалын экижидер дээ
чүгүлө нити эазааш
кынаримч бар болу
турары хомузачыг-дыр. О
чорук бистерге камчап-даа таа

Бийлиги бо саясатымызды
ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлө-
лө баарымаалал көөр алаа-
деп болал тур мен. Согулда-
мыг органнын саясатлар-
булар ажалал кылдыгы-
тисмет дени министрствол-
дуну

[illegible]

(Төнчүзү 2-ги арында).

хүрэл совхозтарда эхн тургу-
тупган.

Бү чылын районяңу мурун-
да улут сорулга — кыштаг-
лашкыннын хур-чаагай эрти-
рер талазы-биле байдалды
плениумга анализлет, ажыл-
тага четесстерин бүгү таламг
сайгарын көргөт. Ылаңың
хөдө ажыл-агый бүдүрүлгези-
нин ажитын, продукцияны
шынын ал-даа чывыс. Мал-
чыларын бүгү чылдагааннар-
ынга алуур-хараар хөй. Терүү
чү башка оолаштыр чаш төл-
үп ал турары эвээш.

Плениумуң хүлээс алган
доктаалында СЭКП-нин XXVI
с'ездинин шийтирлеринге
ууштуруш он бирги беш чылда
улурут сорулгагарын шийтир-
гүзүш дээш районяңу партия
организацияның ажил-агору-
лугагазын бүгү таламг сайы-
маалгайжыдаршын оруктарын
тоолзагай айткан.

РСФСР-нин Дээдэ Сөвөднин Президентунун
Секретары Х. НЕШКОВ.
Москва, 1981 чылдын апрель 1.

национально-
арбитражный
отдел

ССРЭ-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНГ ПРЕЗИДИУМУНУН ХУРАЛЫ

ПАРТИЙНЫ
ИНФОРМАЦИЯ

ХҮННУН ЧУТУЛА АЙТЫРЫ

ССРЭ-НИН XXII СЪЕЗДИН
АТТИГ СОВХОЗТА ЧАСКЫ ТА-
РЫЛГАДА БЕЛЕГДЕЛДИН БАЙЛА-
СЫ СЭКП ЧӨН-ХЕМЧИК
РАЙКОМУНУН БЮРОЗУНГА ЧУ-
ГААЛАШКАН.

Совхоз бо чылын 4360 гек-
тарга көдөз ажил-арты кула-
тураларын, оон иштинде тарла-
кы тураларын 3000 гектарга
тарым планын. Нинти тарыл-
га пилдуну 3400 гектарын, та-
рала болгон мал, эмен кула-
тураларын, жога аймаалын үр-
зиптерин чакта уктустур ээин
бетелет алган. Механизатор-
ларын ийи ээчеге ажилдар
кылдыр четелдиз. Тарылга үс-
эне тракторларын техникти
тиг хайтаралын чорудар ийи
авиону тургускан. Хову айма-
ларын эрттирерин планна
совхозта тургузуп алган.

Ычналда-даа чакса белет-
де улуг четелтерин барын
бюро демделдиз. Совхозта
бар кызыл-тастын, арбайнын,
сууларын урезинерин кондичи-
лыг-даа болза, олар I болгон
II класска чедир эки эригатын-
тымаал. Урезинге 30 тонна
картофель бетелет алып тур-
ган, чыгыс-даа тооний ба-
леткен аймаалы чыналда
үзүлдө алган. Рассадлар не-
сээр, айна ажилдар ажил-
чыларын четелдиз таралы-
да ажилда улуг четелтер
бар.

Чакса белеткеде өскө-даа
четелтерин райком бюрозун
шыгыш сайгарып кирген бол-
гон чылын чакса хову
ажылдарын агрохотиникти бо-
дик денелде, кыска хууада
эрттир таралы-даа органи-
застиг четелтерин күнделди-
рин, бүгү белеткеди ай-
шанда доозарын совхозта
дирекциянын, парткомго, ви-
женер-техниктиг ажилдакчи-
ларга дааскан.

М. КӨЖЕЛДЕЙ.

ДӨРТКҮ УЛУДҮЧЕ КИРИП ТУРА

СЭКП Овур райкому ра-
йонда коммунист башчы-
ларын семина-хуралын
эрттирген. Тус-тус шко-
ларда өөредилге-кызыл-
галыг ажилдар-биле хол-
башкан илестелерин семи-
нарын киржикчилери дин-
наан.

«Совет кижизинин интерна-
ционалыг кижизиндеги күн-
делдиз таралы-биле СЭКП-
на XXVI съездинин салгы
соруугаларына дүштүр шко-
лада дугайында Саглы орту-
мак школанда кластал даш-
каар ажилдар организаци-
он О. Кундешма, «СЭКП-дин
XXVI съездинин аныктары-
нын улум сайгарыгачылар
дугайында айтмышыкыларын
дүштүр партия эге органи-
зациянын ажилын дугайы-
нда» Хандагайты ортукма
школанда партия эге органи-
зациянын секретары П.
Донгак, «Нинти билиг шко-
ларын өөредиктеринин
күн-ажыл кижизиндеги
улум ынай сайгарыгачылар
дугайында» СЭКП ТК-нын
болгон ССРЭ-нин Министрлер
Чөвүлелеринин докталары
үндөлдиз өөредикчилер орту-
зунга профулаишкыны
болгон күн-ажыл кижизинде-
гизин боттадылар турарын
дугайында» Торгалыг ортукма
школанда кластал дашкаар
ажылдар организацион С. Да-
рыжиктын кылган илестелерин
заны уткалыг болгон солун
болгон.

Семинар-хуралдын түнелин-
де СЭКП райкомунун бирги
секретары Ч. О. Ооржак пар-
тиянын ээчегиз съездинин
шынтырларын дүштүр шко-
ларын партгорганизацияла-
рынын, улус өөредилге ажил-
дакчыларын мурнуна шын-
тырлесе чогуур соруугаларын
аналитиз чуталган.

З. МОНГУШ.

(Төңүз. Эгези I-ги арманда).

Доктаамал комиссияларын
болгон депутаттарын сана-
ларын база сүмелерин күс-
сээр талалы-биле четелтерин
ССРЭ-нин Министрлер Чөвү-
лелеринин министрстволары,
күрүне комитеттери бол-
гон ведомстволары, эвилел-
дешип республикаларын Мин-
истрлер Чөвүлелери ботта-
дылар турарын ССРЭ-нин
Дээди Советинин Президиуму
бо айттыр талалы-биле ху-
лаа алган докталында дем-
делдиз. ССРЭ-нин Дээди Со-
ветинин Палаталарын док-
таамал комиссияларын бол-
гон депутаттарын киргезе
санааларын болгон сүмелерин
боттадылар талалы-биле
ажылдап кылганга хемчи-
лерин күсүлелдин XXVI
съездине СЭКП ТК-нын Отгөт
илеткелдиз. 1981—1985 чы-
ларга болгон 1990 чылга че-
дир үзө ССРЭ-нин экономик-
тиг болгон сонал хөгжүл-
дизин кол уталамышкынын
айтыкча соруугаларына
узурутуга болуруп хандыра-
нын ССРЭ-нин министрствол-
ларына, күрүне комитеттери-
ге болгон ведомстволарына,
эвилелдешип республикалар-
нын Министрлер Чөвүлелери-
гиз Президиум дааскан.

Чонун салгы хандырыл-
ган экижир талалы-биле
ССРЭ-нин Салгы министрстволу-
гун болгон Центросоюз-
тун ажылынын дугайында ай-
тырыгын Президиумун хура-

лынга оон даразында чута-
лашып кирген. Бо айттыр тал-
алы-биле ССРЭ-нин салгы
министр А. И. Струев, Цент-
росоюзтун баштаар черинин
даргазы А. А. Смирнов, ССРЭ-
нин Дээди Советинин Эвилел
Советинин чонун хергелел
бараанынын болгон салгы
талалы-биле комиссиянын
кежигүн Н. Ф. Аксенов,
ССРЭ-нин Улусчу контроль
комитетинин даргазы А. М.
Школьников, ССРЭ-нин Ми-
нистрлер Чөвүлелеринин Дарга-
зын ораакчызы И. И. Бо-
дож олар чүе чутаалаан.
СЭКП-нин шынтырлерин, кү-
рүнеги планын даалталарын
күсүлел түнелинде чамдык
хергелел бараанынын бүдүр-
гүн болгон оларын чонга са-
лары эркен беш чыла көвү-
диз чорук совет улустун
кайгыч чорун улум ийи эки-
жиринге чутула ужуруула-
лып болгонга хуралга дем-
делдиз. Салгыгын организа-
циянын мурнакты хергелел-
дерин шынтыгын, оон матери-
алдыгын базанын быжылган,
салгы буудурулелерин чек-
кин калбартып турар.

Оон-биле чегелештир,
ССРЭ-нин Салгы министр-
стволун, Центросоюзтун
болгон оларын организаци-
он ажилында улуг четелтер бар.
Чонун салгы хандырылган
нын денели кижизинин улум
хөгжүлдеп хергелелдеринге, бо
айтыр талалы-биле партия-
нын болгон күрүнеги салгы
соруугаларына чедир хары-
лаштып турар. Четир хем-
чөддиз кылдыр үлетпүрге бу-

дүргөн болгон баазаларга ба-
за скалдарда бар бирги че-
регин эржон чутула бараан-
нары-биле чонун хандырыл-
ган үзүктел бээр салгы ал-
бан черери болгон организаци-
он ажилдар болдуруп турар. Хер-
гелдиз, чылдын сезон-
нарын база өскө-даа
байдалдарын барымаалап
бараанынын таарыштыр са-
дыгыларын кошкан чоруду
келген. Бараанынын бүдүр-
гүн планнаарына, оларын
ассортиментизинге болгон шы-
нарынга, керээлиг хуулааде-
рин үлетпүрүн сагырынга
салгы организацион ажил-
дарын четес чедир, үлет-
пүрге чатыг бээрде чакырыл-
ганын болгон четелтерин
болдуруп турар. Төмүтүзүн
чегелдиз алды бараанынын
саарыга кирештерин хер-
рект ам-даа хей кураалар-
лар, бараанынын бүдүр-
гүн продукциянын белеткел-
көвүлелеринге ажилдар чер-
черин аргалары бар болуп
турар.

СЭКП ТК-нын Политбюро
кежигүнеги кандидат, ССРЭ-
нин Дээди Советинин Прези-
диумунун Даргазынын бирги
оракчызы В. В. Кузнецов
хуралга чүе чутаалаан бол-
гон чонун хергелел бараан-
нары-биле чурттакчыларын
хандыра айттыр бистин пар-
тияныстыг экономиктиг поли-
тикасында эң чутула чери эл-
деп турарын демделдиз. Бо
талалы-биле чутула рольду са-
дыг, хергелел коопераци-
он ажилын хей-инитини чеме-
нитте черери ойнар ужу-
рут. Ычналган оларын ажы-

лыг бөгүн негелдеп, партия-
жы-буу-биле көвүр эржон ку-
гула деп, ол чутаалаан. Эки-
жиге талалы-биле боттотуу-
нар бар-даа болза, хоорай-
ларда болгон көдөз черлерде
салгы хандырылган денелин
эки деп санаар аргамыз
чок. Салгы алычкыларын хан-
дырынын културалыг оюму
бедин турар. Салгыгын четес
организацион ажилын, магази-
нерин чогулгалыг кылдыр сай-
гара тургусканынын, салгы
бүдүрүлелерин ажилдар
чорумун салгы алычкылар
таарымчалыг кылдыр доктал-
панынын түнелинде бараан-
лар салгы алычкыга үеңи
чидирин ам-даа улуг. Хообу-
дурмун болгон салгыгын ту-
румун чамдык таварылгаларда
үрөп турар.

Бараанынын бүдүрүлгөн
базыларын көвүлелеринге
салгыгын културалыг бе-
дизинде, бо талалы-биле
ажыгыч контролон күнелди-
ринге калбак аргаларын
Советтер салгыда ажил-хер-
ректин байдалыг экижиринде
ге дорту-биле болгон эң не-
илектеп киржир ужурут.
Бараанынын ассортиментизин
болгон шынарын улум-ха
негелдеп көөр, чонун хер-
гелел бараанынын магазинер-
ге кире бээр шынтырлар
болдурубас талалы-биле салгы
ажылдакчыларын хуулааде-
гизин кижизинин уталадыр-
ган.

СЭКП-нин XXVI съездин
шынтырларын удурутуга
болдурубаша, организаци-
он болгон ажил-артыг чоруду-
гун денелин беадерин,

чонун салгы хандырылган
даа четелтерин чылаады-
рыне, планын даалталарын
күсүлелдиз, хообулу салгы
дугайында негелдеп турарын
шыгын сагырыне, күрүнеги
болгон күн-ажылдын салгы-
га-чорумун быжылдарыне,
салгы бүдүрүлелеринин база
организацион ажилын күн-
ажыгыч коллективтеринге ки-
жизиндеги ажилын күнелди-
ринге, мурнакты дуржулга-
ны калбаа-биле негелдизин-
че уталан хемчилерин алы-
рын ССРЭ-нин Салгы минис-
терстволуна, Центросоюзга,
күрүне болгон кооператив са-
гынын республикалар бол-
гон чер-чер организацион
ССРЭ-нин Дээди Советинин
Президиуму хуулаа алган док-
талында дааскан.

Чонун салгы хандырыл-
ган улум ийи экижиринде,
салгыгын материал-техниктиг
базанын быжылдарына, са-
дыг организацион болгон бү-
дүрүлелеринин ажилын
«ажылыгын» ажилын
докталма хуулаады чоруду-
гун база постуларын кирши-
тирбаша, оларын ажил-чор-
удулаадыгын контролду күн-
елдизинге уталанга ажилда
хей-инитин илестелерин кир-
жигең-биле калбартып
үзө депутаттарын Совет-
теринге, оларын күсүлел бол-
гон шынтырларын организаци-
он ажилын, докталма комиссар-
га сүмелдиз. Чер-черин арга-
ларын база хуулаадыларын бу-
гу талалыг ажилдарын бу-
гун биле чурттагыч чонун ба-
раанын-биле улум бүрүн хан-
дырыне уталанга докталар

хемчилерин алырын Советтер-
ге дааскан.

ССРЭ-нин Улусчу контроль
комитетинге, ССР Эвилелдин
Президиумунга болгон
ССРЭ-нин Шынтыг хергелел
министерстволуна чогуур
даалталарын база берген.

ССРЭ-нин Улусчу контроль
комитетинин 1980 чылда ажил-
чорудулаадынын дугайында
оон отгөдүз ССРЭ-нин Дээди
Советинин Президиуму чута-
лашып көргөн болгон хуулаа
алган.

Партиянын директивалары-
нын, совет хообулу, эконо-
миктиг болгон сонал хөгжү-
лдин планнаарын күсүлел-
дин үрүлүгү хуулаа талалы-
биле ССРЭ-нин Улусчу кон-
троль комитетинин, бүгү орга-
нарын чоруду турар улуг
ажылыгын ССРЭ-нин Дээди Со-
ветинин Президиуму демдел-
ешкан.

СЭКП-нин XXVI съездинин экономиктиг бол-
гон сонал хөгжүлдин талалы-
биле шынтырларын ажилда
ралда боттадыларга кон-
тролду кол айттырларын
кижизинин мөөнзиринин,
улусчу контроль организаци-
он ажил-чорудулаадынын шын-
тырларын сайгарыгачыларын,
бүдүрүлелерин, колхозтар-
нын, албан черлеринин, ор-
ганизацион ажилын, министр-
стволарын, күрүне комитет-
теринин болгон ведом-
стволарын ажилын хан-
наарын дүштүн беадерин,
деринин, чыгыс-даа үрүз-
гүн, соора ажилдакчынын,
төтөлөкчүн, салгыла-чур-
мун чок чоруктарын чыгыс-
даа фактыгын улусчу кон-
троль

аерларын кижизинде
даккаар артып калызын че-
дир алышкан, улусчу кон-
троль боттотуу болгон
постуларын илестелерин
сайгарыларын эржон ку-
гулазын айткан.

Хообуларын болгон план-
ныг даалталарын министрствол-
ларын, күрүне комитеттерин
болгон ведомстволарын, бү-
дүрүлелерин, албан черле-
рин болгон организацион ажил-
нын күсүлел турарына хуулаа-
дыны кылдыра улусчу кон-
троль организацион ажил-
дын мөөнзиринин Эвилелдин Со-
ветинин докталма комис-
сарына сүмелдиз.

Күрүне амыраларын өскө-
лаа чамдык айттырларын
Президиумун хуралында база
чутаалады көргөн.

Хуу чорумун айттырларын
чутаалады көвүрүне
СЭКП ТК-нын Политбюро ке-
жигүнери В. В. Гришин
Д. А. Кунаев, ССРЭ-нин Дээди
Советинин Президиумунун
Даргазын ораакчыларын
М. А. Яснов, А. Ф. Ватченко,
И. Е. Поляков, И. Б. Усман-
ов, П. Г. Галайкин,
К. А. Халилов, И. П. Калинин,
ССРЭ-нин Дээди Советинин
Президиумунун секретарын
М. П. Георгиев, ССРЭ-
нин Дээди Советинин
Президиумунун кежигүнерин
Р. Г. Гамзатов, Г. И. Смирнов,
ССРЭ-нин Дээди Советинин
даргазы Л. Н. Смирнов, ССРЭ-
нин Нинтиг прокурор А. М.
Резунов олар киржикчилер.
(СЭТА).

Политиктиг болгон экономиктиг өөредилге чоруп тур

АРГА-СҮМЕНИ ЧЕДИРЕР

Ажылы чонун коммунист
бүзга ажилдарын «Идео-
логтук, политик-кызыл-галы-
гын ажилда улум ийи эки-
жир дугайында» СЭКП ТК-нын
доктаамал, партиянын бүгү
идеологтук ажилында чутула
болушкун болгон. Районда
партиянын политиктиг болгон
экономиктиг өөредилгезинин
системалыг чамдык дуржул-
галар негелдиз, боттотуу ажил-
дар чорутуруп турар.

1980—1981 өөредилге чылы-
нда партия өөредилгезинин 65
школалында 1353, экономиктиг
өөредилгезин 92 школалында
282 база 46 комсомол өөредил-
гезинин политбюромеринде
де 996 аныкчык хаара ту-
туган. Районда 203 пропаган-
дист ажилдар турар. Өөредил-
ге чылынын эгезинде тура
СЭКП райкомунун пропаганда
болгон агитация кылдыныча
харыскалалыг ажилдакчыла-
ры, районда методиктиг чөвү-
лелдиз болгон идеология ко-
миссиянын кежигүнери
«Сут-Хал», «Искра», «Алла-
Маалар», Кара Марк аттыг
болгон СЭКП-нин XXII съез-
дин аттыг совхозтарда, Ча-
даана хоорайда политиктиг
болгон экономиктиг өөредилге-
лерин бүгү хергелеринде ки-
жизинин чоруду турарын
хуулаа, түнелин оо-ла че-
дерге сайгарган, чогуур арга-
сүмелерин берип, четелтерин
экин азыр-биле реконста-
ляци берген.

Ол ийишаш аныкчыларын
билин хуулаа. СЭКП-нин
XXII съездин аттыг, Кара
Марк аттыг совхозтарда по-
литиктиг болгон экономиктиг
өөредилгезин школаларын
агитацион ажилдарын быжыг
күрүзүп, шынаарлыг реферат-
тарын болгон конспекттерин
доктаамал кылган турарлар.

Районда политиктиг болгон
экономиктиг өөредилгелер «Ты-
ва», «Чыра-Бажы», «Алла-
Маалар» болгон СЭКП-нин
XXII съездин аттыг совхоз-
торда, Чадаана хоорайнын
№ 1 ортукма школалында,
сугарылыг системалыг өрө-
лелдиз, амьдарал-хандырыл-
га комбинатынын дааралар
көдөз багач эвас чоруп ту-
ра.

Уууукугун хуулаадалар
чүе политиктиг болгон эконо-
миктиг өөредилгелерин шы-
нарын хандырылган эвас, а
ылганга ийде черлерде агит-
карирларалда политиктиг өө-
редилгелерин байланын бе-
дизинге база дуулаш болуп
турар.

Бо өөредилге чылында поли-
тик болгон экономиктиг
өөредилгелерин чотталары
«Тенин» Коммунист пар-
тия — бистин үеңи утала,
азыры болгон арын-пүрү-
диз тең-биле эгелдиз, кол
попозамизмдан айгыла
СЭКП ТК-нын июнь, октябрь
Пленумдарын материаларын
базы партия, наадыг
кол-кол доктал, шынтырларын
мөөнзир келген.

Өөредилге чылынын эгезинде
СЭКП райкомунун бюрозунга
базылаан пропаганда кыл-
дарын өөредилгелерин план-
дын барымаалаан семинарлар
эрттирген.

Өөредилгенин бүгү хергелерин
агитацион ажилдарын
шынарын пропаганда
кадрларын кол хандырыл-
гачын билер беш. Районда
203 пропагандаист 135 ийи
хуулаа болгон доктал дээди
эрттирген.

СЭКП ТК-нын Чингиз се-
ветинин Л. И. Брежнев
СЭКП-нин XXVI съездинин
болгон илестелерин Мылч

ҮЕНИН НЕГЕЛДЕЗИНГЕ ДҮҮШТҮР

РСФСР-нин «Билиг» ният-
дел организацион тургускан
бээр 25 чылы болгон. Бо
уенин дугурунда организаци-
он мурнуна коммунист
кижизиндеги пропагандалар
талалы-биле партиянын шыныг
дуулаады болуп, болуңу
ат-аларын көлүрүп база ор-
ганизацион ажилдарын
гангаз талалы-биле быжылган.
РСФСР-нин «Билиг» ният-
делде 1,7 млн. хей-инитин
лекторларын киржигең-биле
чыла 15 миллион лекция ком-
пютүрүп турар.

Бистин республикада «Билиг»
ниятелигизинде 282 эге ор-
ганизациондарында 4750 кижизин
бар. Чон ортузунга лекция
пропагандалыг илестелдиз.
Чыл келген туудун лектор-
ларын саны көвүдөп, оларын
ажылынын шынаар экжизин
орар. Ажылы чонга чыла 25
мун ажил лекция номчуту-
руп турар.

Тывага лекция пропаганда-
зын ажилы, арга-дуржул-
галын, организацион тургузун
быжылган, экижиринде илестел-
кейлиг киржип турар хей-ини-
тин лекторлар бар. Оларга
А. О. Толгар-оол, А. Ф. Емель-
янов, В. Л. Биче-оол, В. А.
Копель, В. А. Дубровский,
Ф. Ч. Канчир-оол, С. С. Там-
дын-оол, М. А. Халааза, М. А.
Рамзаза, В. В. Кытайкин
хамааржыр.

Республиканын «Билиг» ния-
телиг организацион ажилы
ССРЭ-нин XXVI съездинин шын-
тырларын удурутуга болду-
руп, лекция пропагандалыг
экижир талалы-биле чамдык
хемчилерин ап эгелдиз. Амгы
үзө ССРЭ-нин XXVI съезди-
нине СЭКП Төл Комитетинин
Отгөт-илеткич болгон ишти-
ги база даштыкы политика та-
ламы-биле партиянын ээчегиз
соруугалары» деп СЭКП ТК-
нын Чингиз секретары эң
Л. И. Брежневтин илестелин.
«1981—85 чылдарда болгон
1990 чылга чедир үзө ССРЭ-
нин экономиктиг база сонал
хөгжүлдинин кол уталамыш-
кыларын деп ССРЭ-нин Ми-
нистрлер Чөвүлелеринин Дарга-
зы эң Н. А. Тихоновтун илестел-
келди болгон съездинин ажил-
ын ажилы чонун ортузунга чаа
негелделерге дүштүр тайыл-

бирларын хей-инитин лектор-
ларын кол соруугалыг болу-
р. Съездинин материалдарын про-
пагандалап тайылбырларын
республикада хуу келген ту-
дун калбарын, номчутуруп
турар лекцияларын саны кө-
вүдөп. Республикада номчуту-
руп турар лекцияларын
дорттун үш кезин эге органи-
зацияларга оонажып турар.
Ычналган оларын ажылы
экижиринде, лекциянын
дүштүн беадер талалы-биле
улуг ажилы чоруду негел-
тин турар. «Алла-Маалар»,
СЭКП-нин XXII съездин ат-
тыг, «Мерен», «Мөгө-Бүрөл»,
«Ак-Туруга», «Х Улуг хуула-
совхозтарда, Ак-Доурак хо-
райнын төл эмендизинде, рес-
публиканын агрохиллаботор-
иямында, Красноярсктин по-

Лекция пропагандалыг

литтехниктиг институтунун Кы-
зыл филалында база «Тыва
душтук тресте «Билиг» ния-
телигизин эге организациондары-
нын ажилын дуржулаадынын
өвөрлөп, кеңесерин чутула.
Мону барымаалааш, барын
зонанын райондарын эге ор-
ганизациондар дарагаларын
ийи хуурут семинарын Кызыл-
Маалыкка организацион эртти-
рген болгон чоокку айларда
мурнуу зонанын ийишг семина-
рын Кызыл хоорайга эртти-
рген бетелет турар. Рес-
публиканын «Билиг» ниятелиг
организацион баштаар че-
ри СЭКП-нин XXVI съездинин
материалдарын пропаган-
далар талалы-биле тускай
хемчилерин ажилдап кылган.
Чоокку хуулерде ниятелиг
республика, район, хоорай орга-
низациондарын племпартия-
га бо айттырып тускай чута-
лаш көвүрү планнаан. Бо
чыл лекторлар эвилел ужу-
дугу болгон республика се-
минарларын билин беадиз,
арга-дуржулгалын солтур-
СЭКП-нин XXVI съездинин
материалдарын дугайында
бөлүк лекциялар номчутуруп.

«Билиг» ниятелигизин баш-
таар чери лекторларга дуу-
лаштыр 25 аттыг лек-
ция материалдарын орус, тыва
ылдарга бетелет, хей тираж-
тыг кылдыр үндүрүп, ССРЭ-
нин болгон РСФСР-нин «Билиг»
ниятелиг организациондары-
нын даш хей материалдарын,
лекцияларын, техниктиг
хергелелерин, сүмелтикар-
ларын хей-инитин лекторлар
алыр.

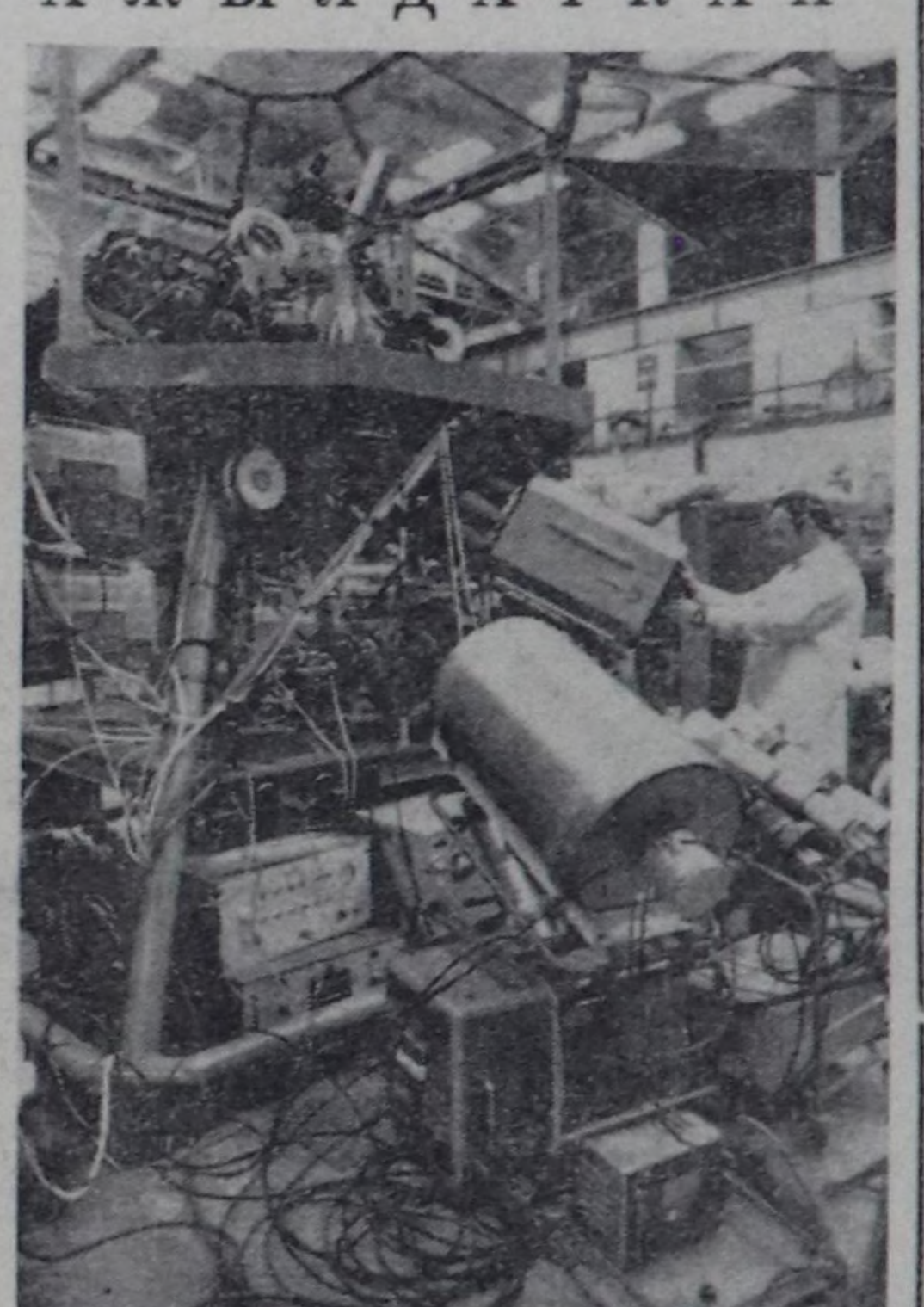
1980 чылда «Билиг» ния-
телиг организациондарын амы-
ралында бир кол чүд —
лекторларын хей-инити аттес-
тигизин эрттирген болур.
От аттестацион түнелинде
лекторларын шынар составын
өчүлдиз.

Аттестациянын чоруду, турар
үзө 145 ниятелиг кежигүн
лектор алды багытка шыла-
лаан. Ычналган бо талалы-
биле ажилды улам ийи күш-
уулаады чоруду.

«Массаларга партиянын бо-
даларын чедирин, оон поли-
тикаын тайылбырлап турар
кижизинин улуг армиямын» —
коммунистерге болгон партия
кежигүн эвастерге — өвөрү
четтиришкынын сөзүн, өлө-
ргөйлөшүн. Олар дээр лектор-
лар болгон пропагандаистер,
агитаторлар болгон илестел-
чилер-дир. Оларын ажилы
эки тура-биле, болуңу хостут
үзөңи күсүл-биле ажилыг
болгон херектиг ажил-херек-
тиг кылды турарлар, оларга
уулу-биле четтирдиш — деп,
Л. И. Брежневтин СЭКП-нин
XXVI съездинин чутаалаан
ууулыг, ханы уткалыг база
лектор кижизин чотталарын
кээр чутаалаа сору: кирген
республиканын «Билиг» ния-
телигизин хей-инитин лектор-
лары СЭКП-нин XXVI съезди-
нин материалдарын база
шынтырларын Тыванын ажил-
дыг чондарын ортузунга бе-
дик денелде номчуп, комму-
нист кижизиндеги мурнуу
чулурунга турар дээринге
чигини турбас.

К. БУДУК-ООЛ,
республиканын «Билиг» ния-
телиг организациондарын
баштаар черин харыска-
лаа секретары.

«ДЕЛЬФИН-1» ТУРГУЗУГНУ А ЖЫЛДАТКАН

МОСКВА. ССРЭ-нин Эртменер академиянын П. Н. Лебе-
дев аттыг Ленин ордениг физика институтунда академик
Н. Г. Басовтук удурунган коллектив «Д

СЭТА-НЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТИЛЕРИ АЛЫНАЛЫП ТУР

В. БЕСКРОМНЫЙ,
И. МАСЛЕННИКОВ.
СЭТА-ным тушой морр

